

ri o kojoj tvrdi u četvrtom poglavlju treće knjige *O duši*: »Kad spoznaje nešto doista inteligibilno, ne manje spoznaje i ono niže, dapače još bolje.« Nije tobože vidio da su bijelo i tijelo u kojem je <bijelo> dvije međusobno različite stvari, i zbog toga je ludo mislio, da su sva <bića> jedno biće. Iako je spoznao ono što Aristotel piše u trećem poglavlju druge knjige *O nastajanju*: »Drugi odmah čineći dva <počela>, kao Parmenid, vatru i zemlju čine njihove mješavine kao posrednike, tj. zrak i vodu;«, on koji je (kako to stoji u drugom poglavlju 2. knjige *O dijelovima životinja*⁴³) tvrdio da su vodene životinje toplije od kopnenih i da su toplije one bez krvi od onih koje imaju krv, ženke od mužjaka i žene od muževa, napadnut je u velikoj raspravi u dva poglavlja, kao da je slijep i lišen osjetila i uma.

No bez sumnje to je <zato>, što smo na početku rekli da je Aristotel napisao svoje knjige u prvom žaru duha (što se događa svim piscima), a nije ih ipak (smrću preduhitren) pomnjivo pregledao. Da je on te knjige pregledao, ne sumnjam, da bi dokinuo sve objede (koje su najveći dio njegovih spisa) protiv starih i da bi popravio druge proturječnosti kojih je posvuda puno. Uistinu ne smije se ni to mimoići da ni najmanje nije istinito da je Parmenid postavio dva principa: toplo i hladno ili (kako tumači Aristotel) vatru i zemlju, nego plamen i noć ili svjetlo i tamu. To jasno

⁴³ Usp. ARIST. PA 648a.25 – 31, Ἐνιοὶ γὰρ τὰ ἔνυδρα τῶν πεζῶν θερμότερά φασι εἶναι, λέγοντες ὡς ἐπανισοῖ τὴν ψυχρότητα τοῦ τόπου ἢ τῆς φύσεως αὐτῶν θερμότης, καὶ τὰ ἀναίμα τῶν ἐναίμων καὶ τὰ θήλεα τῶν ἀρρένων, οἷον Παρμενίδης τὰς γυναῖκας τῶν ἀνδρῶν θερμότερας εἶναι φησὶ καὶ ἕτεροὶ τινες, ὡς διὰ τὴν θερμότητα καὶ πολυαιμούσας γινομένων τῶν γυναικείων, Ἐμπεδοκλῆς δὲ τοῦναντίον·